

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1065 Психологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1065
Назва ОП	Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Мірошниченко Оксана Миколаївна, Доценко Вікторія В`ячеславівна, Чупіна Катерина Олександрівна, Красницька Ольга Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.11.2022 р. – 04.11.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/053/1065-psychology.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/053/1065-Program-of-expert-visits.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Психологія», що реалізовується в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, є потужною, має високий рівень матеріально-технічних та людських ресурсів, виконує місію і стратегію ЗВО, спирається на накопичений багаторічний досвід підготовки психологів в університеті. ОП відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. ОП гармонійно поєднує передові практики підготовки психологів із кращими здобутками психологічної науки. ОП забезпечує підготовку висококваліфікованих психологів, конкурентоздатних на сучасному ринку праці і здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі психології.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

При розробці ОП враховано галузевий контекст, тенденції розвитку спеціальності й потреби ринку праці, а також вітчизняний і зарубіжний досвід аналогічних ОП. Професійна спрямованість вибіркового ОК, що дає змогу поглибити професійні знання та вміння за ОП і забезпечує підготовку фахового бакалавра з психології. Відкрита можливість академічної мобільності на конкурсній основі для здобувачів освіти. Активна співпраця з роботодавцями, що забезпечують проходження здобувачами навчальної та виробничої практики, беруть участь у розгляді й перегляді ОП. Участь роботодавців у формуванні цілей і завдань практичної підготовки здобувачів. Схвальні відгуки роботодавців про здобувачів та випускників ОП. Достатній перелік баз практики, які надаються університетом, і можливість самостійно запропонувати базу практики та скорегувати зміст практики. Наявність у переліку дисциплін вільного вибору ОК, що цілком забезпечують формування soft skills. Вільний доступ абітурієнта до необхідної інформації на сайті Університету, сторінці приймальної комісії та факультету психології. Урахування правилами прийому на навчання особливостей ОП «Психологія». Створення відділу академічної мобільності, що всебічно поширює інформацію про можливості мобільності студентів і НПП, конкурси, міжнародні програми та можливості співпраці із ЗВО та науковими установами України й зарубіжжя; організовує презентації міжнародних грантових, стипендіальних програм, програм подвійного дипломування, програм обміну. Проходження НПП стажувань та підвищення кваліфікації як із питань освітньої діяльності, викладацької майстерності, так і зокрема відповідно до тих ОК, які вони викладають. Наявність практичного досвіду роботи в НПП, зокрема відповідно до тих ОК, які вони викладають. Залучення до викладання факультативних курсів та лекцій експертів у галузі з іноземних ЗВО. Потужна матеріально-технічна база та ресурси ЗВО (комп'ютерні класи, оснащені лекційні аудиторії, навчально-методичний кабінет імені академіка В. Роменця; навчальна лабораторія імені професора Г. Челпанова). Наявність безоплатного та безперешкодного доступу до бібліотечного фонду, репозитарію, доступу до баз SCOPUS, Web of Science. Забезпеченість здобувачів освіти всебічною освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Чітка процедура вирішення конфліктних ситуацій, про яку поінформовані здобувачі. Функціонування системи розроблення, затвердження, періодичного перегляду та вдосконалення ОП. Утверджена культура якості освіти, яка, базуючись на принципах університетської автономії, академічної доброчесності, прозорості, академічної свободи, партнерства та колегіальної відповідальності, сприяє постійному розвитку ОП та освітнього процесу. Вільний доступ до інформації щодо ОП, ОК, освітнього процесу на веб-сайті Університету. У ЗВО створено всі можливості для вільного руху та зростання здобувачів завдяки успішності в навчанні за ОП. Потужна практика академічної мобільності здобувачів освіти та НПП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Опрацювання та усунення наступних слабких сторін і недоліків дасть змогу значно посилити ОП. 1. Опитування здобувачів, випускників, роботодавців щодо удосконалення ОП відбувається здебільшого усно під час зустрічей, лише окремі рекомендації вносяться у протоколи засідань кафедр. 2. Відсутність взаємозв'язку у структурно-логічній схемі ОП між окремими ОК. 3. Відсутність репозитарію зокрема для розміщення кваліфікаційних робіт, про наявність якого зазначено в ОП та стандарті вищої освіти. 4. Відсутність загальної компетентності, спрямованої на здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, хоча в ОП присутні ОК «Іноземна мова» та ОК «Українська мова за професійним спрямуванням», що цілеспрямовані на формування зазначеної компетентності. 5. Відсутність серед загальних і спеціальних компетентностей та ПРН тих, що б показали унікальність цієї ОП на противагу ОП в інших ЗВО. 6. Формування груп здебільшого із 30 осіб для викладання вибіркового ОК, що позбавляє здобувачів освіти права повноцінно реалізувати свої освітні інтереси й поглибити компетентності в певній галузі психології, пов'язаній із майбутньою професійною діяльністю, та перешкоджає повноцінному формуванню індивідуальної освітньої траєкторії. 7. Недостатня залученість роботодавців до проведення навчальних занять. 8. Низький рівень активності НПП у неформальній освіті. 9. Недостатнє використання психологічних кабінетів і лабораторій під час проведення навчальних занять. 10. Відсутність оприлюдненої на офіційному веб-сайті факультету психології КНУТШ інформації про результати опитування здобувачів вищої освіти. Рекомендації: 1. Запровадити практику опитування стейкхолдерів щодо вдосконалення ОП у формі анкетування в письмовому або електронному вигляді, що дасть можливість гаранту та проектній групі систематизувати інформацію та внести конкретні пропозиції щодо вдосконалення ОП. 2. Уточнити взаємозв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП. 3. Створити репозитарій для розміщення кваліфікаційних робіт на факультеті психології. 4. Додати в перелік загальних компетентностей здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. 5. Сформуувати кілька компетентностей та ПРН, які б показали

унікальність цієї ОП. 6. Забезпечити доцільне зменшення кількості студентів у навчальній групі до 15 осіб для викладання вибіркового ОК. 7. Посилити практику залучення роботодавців до проведення навчальних занять (гостьових лекцій, майстер-класів тощо). 8. Посилити практику участі НПП у неформальній освіті. 9. Посилити використання навчально-методичного кабінету ім. акад. В. Роменця, навчальної лабораторії ім. проф. Г. Челпанова в освітньому процесі. 10. Наповнити офіційний веб-сайт факультету психології КНУТШ інформацією про результати опитування здобувачів вищої освіти до початку 2023–2024 н.р.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ було з'ясовано, що Університет має чітко сформульовану мету, основні завдання і шляхи реалізації цілей освітньої діяльності ЗВО, висвітлені у Статуті КНУТШ, затвердженого наказом МОН України від 22.02.2017 р. за № 280 (п. 2.1, 2.3, 2.4) [<https://cutt.ly/QNMvFZK>]. У Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018–2025 рр. [<https://cutt.ly/mNMvYMo>] окреслено пріоритетні напрями діяльності Університету на середньо- та довготривалу перспективу, зокрема розвиток прикладних аспектів соціо-гуманітарних, та соціально-політичних, економічних і юридичних наук, технологічних, мистецьких, а також медичних наук, формування широкого світогляду здобувачів освіти відповідно до сучасних тенденцій розвитку інформаційного суспільства та утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей як важливої передумови до розвитку держави. Зазначені місія та стратегія ЗВО знаходять своє відображення в коректно сформульованій меті ОП, яка полягає в підготовці фахівців зі ступенем бакалавра психології шляхом формування в них наукових уявлень про природу психіки, методи та результати дослідження психічних явищ; розвитку здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності [<https://cutt.ly/zNMсNMI>]. Фокус та орієнтація програми співвідносяться із її цілями. Мета ОП корелює із Стратегічною програмою розвитку факультету психології [<https://psy.knu.ua/ua/>], місія якого полягає у формуванні психолого-педагогічної складової професійної компетентності студентів, розвитку психологічної культури українського суспільства і професійної свідомості студентів факультету. Під час зустрічі ЕГ з гарантом і НПП ОП було з'ясовано, що унікальність програми вони вбачають у накопиченому багатовіковому досвіді викладання та фундаментальній, універсальній підготовці за спеціальністю 053 Психологія на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, що дає можливість продовжити навчання далі для забезпечення повноцінного оволодіння знаннями й навичками фахівця, який може надавати психологічну допомогу. Заявлена особливість корелює з перспективами розвитку факультету психології у можливості бакалаврів психології продовжувати освіту за низкою програм другого (магістерського) рівня вищої освіти, а саме: «Психологія», «Політична психологія», «Психологія дитинства та сім'ї з основами психотерапії», «Нейропсихологія», «Клінічна психологія з основами психотерапії» [<https://cutt.ly/MNMmsDq>].

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Згідно з відомостями про СО, ОП розроблена у 2018 р. У 2020 р. відбувся перегляд ОП відповідно до затвердженого у 2019 р. Стандарту вищої освіти України. Відповідно до наказу ректора № 196-32 від 10.03.2020 про впровадження Концепції вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів/інститутів КНУТШ [<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1355>] у 2021 р. створена нова редакція ОП та введена в дію наказом ректора № 156-32 від 23.03.2022 [<https://cutt.ly/2NM1I06>]. За результатами аналізу відомостей про СО, наданих ЗВО документів і зустрічей з фокус групами ЕГ констатує, що ПРН, зазначені в ОП, задовольняють потреби всіх заінтересованих сторін. Проте опитування стейкхолдерів щодо удосконалення ОП відбувається здебільшого усно під час зустрічей, лише окремі рекомендації вносяться до протоколів засідань кафедр. Так, у відомостях про самооцінювання відсутні приклади залучення здобувачів вищої освіти до перегляду ОП. На запит ЕГ № 8 було надано витяг з протоколу засідання кафедри соціальної психології від 10.12.2021 р. як підтвердження факту, що зі здобувачами проводили обговорення ОП. До прикладу, Ю. Глушко відмітила, [...]щоб предмет «Аналіз даних у психології» викладався на більш ранніх курсах, наприклад у 3 семестрі]. Під час зустрічі гарант запевнив ЕГ, що зазначені у протоколі побажання здобувачів було враховано в новій редакції ОП. Результати опитування здобувачів [відповідь на запит ЕГ № 14] показав, що студентам відомо про можливість надання пропозицій щодо покращення ОП (1,24 бали). Але на запитання «Я брав участь в обговоренні змін до ОП і мені зрозумілі причини врахування або не врахування моїх пропозицій» здобувачі дали нейтральну оцінку з тенденцією до негативної (-0,51 бал). Під час зустрічі зі

здобувачами ЕГ з'ясувала, що побажання до оновлення ОП студенти висловлюють усно у вигляді: [фідбеків, на початку і після закінчення вивчення дисциплін, висловлювання очікувань на початку занять і їх виправдання після закінчення]. У відомостях про СО зазначено, що при створенні ОП та РПНД враховано побажання випускників щодо розширення практичної складової змісту деяких ОК, наприклад, ОК11, ОК13, ОК29. Проте ці дані не знайшли документального підтвердження. Також ЕГ встановила, що випускники, запрошені на зустріч, ще не залучалися до розробки ОП. Можливість вільно обирати бази практик як побажання випускників до ОП, підтвердили випускники і здобувачі. Аналіз документів [відповідь на запит ЕГ № 8] і зустріч зі стейкхолдерами дала можливість ЕГ підтвердити факт безпосередньої участі роботодавців в обговоренні та оновленні ОП (І. Губеладзе, О. Кокун, А. Лобанова, Л. Найдонова). Аналіз документів і зустріч з академічною спільнотою ЕГ підтвердив той факт, що оновлення та оптимізація ОП обговорюються на розширених засіданнях кафедр загальної психології і соціальної психології, засіданнях вченої ради факультету психології за участі представників Інституту психології імені Г. С. Костюка та Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕГ пересвідчилася, що цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці через: освітні компоненти, що забезпечують фахову підготовку до надання таких психологічних послуг, як психологічне консультування, психотерапія, психокорекція, психодіагностика, психологічні тренінги, коучинг, прикладні соціально-психологічні, маркетингові та комунікаційні дослідження, бізнес-тренінги та бізнес-консультування, організаційна діагностика, психологічні технології оцінки та управління персоналом тощо. До прикладу, оволодіння тренінговими технологіями, методами розвитку та корекції в результаті опанування ОК11, ОК15, ОК17, ОК21, ОК22, ОК24, ОК26; вибір тематики кваліфікаційної роботи бакалавра, наприклад, психологічні дослідження в ІТ-сфері, у сфері правничої діяльності, у сфері організаційної психології та управління персоналом, у сфері освіти, у сфері реклами та маркетингу, у сфері охорони здоров'я. До прикладу, у відповіді на запит ЕГ № 12 надано теми кваліфікаційних робіт: «Особливості розвитку толерантності до невизначеності у шкільному віці», «Психологічні особливості сприймання молоддю реклами мобільних застосунків навчальної та розважальної спрямованості», «Психологічні детермінанти схильності до віктимної поведінки курсантів ВВНЗ». За результатами аналізу документів і зустрічі з гарантом ЕГ з'ясувала, що під час проектування ОП враховувався досвід упровадження аналогічних ОП вітчизняних ЗВО: Львівського національного університету ім. І. Франка, Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, Національного університету «Києво-Могилянська Академія» та іноземних ЗВО, а саме: програми Psychology Undergraduate Program Гарвардського університету, програм Yale College Programs of Study. Psychology. ЕГ констатує, що змістове наповнення освітніх компонентів ОП «Психологія», збільшення питомої ваги дисциплін практичного спрямування в межах ОК (ОК11 «Практикум із загальної психології», ОК24 «Практикум з психології особистості» тощо) та об'ємний перелік вибіркових дисциплін роблять її конкурентоздатною у порівнянні з вітчизняними та іноземними аналогами і дає змогу швидко адаптуватися до змін на ринку праці.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП повністю відповідає Стандарту вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія та має чітку структуру. У 2020 р. відбувся перегляд ОП відповідно до затвердженого у 2019 р. Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія [<https://cutt.ly/2NM1Io6>]. ЕГ засвідчує, що ОП дає змогу досягти програмних результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Зазначимо, що перелік передбачених освітньою програмою ПРН повністю повторює стандарт освіти для відповідного рівня. На жаль, у ньому відсутні специфічні для цієї програми пункти, які б відображали та посилювали її унікальність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОП відповідає місії і стратегії ЗВО. Під час розробки ОП враховані як галузевий контекст, так і тенденції розвитку спеціальності, потреби ринку праці, а також вітчизняний і зарубіжний досвід аналогічних ОП. ОП забезпечує досягнення результатів навчання, що корелюються з дескрипторами національної рамки кваліфікацій для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та ПРН, визначеними стандартом вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Опитування здобувачів, випускників, роботодавців щодо вдосконалення ОП відбувається здебільшого усно під час зустрічей, лише окремі рекомендації вносяться у протоколи засідань кафедр. Рекомендації: Запровадити практику опитування стейкхолдерів щодо удосконалення ОП у формі анкетування в письмовому або електронному вигляді, що дасть можливість гаранту та проєктній групі систематизувати інформацію та внести конкретні пропозиції щодо вдосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони та недоліки, що не є сутєвими, виходячи з того, що цілі ОП загалом корелюють зі стратегією ЗВО, ОП відповідає стандарту вищої освіти, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 Психологія обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Психологія» становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 закону України «Про вищу освіту» та вимогам стандарту вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, затвердженим наказом МОН України № 565 від 24.04.2019 р. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти, складає 180 кредитів ЄКТС (75 %). Обсяг ОК, що пропонуються за вільним вибором здобувачам освіти, становить 60 кредитів ЄКТС (25 %).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП та навчального плану засвідчив, що ОП має чітку структуру, ОК складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають змогу досягнути цілей і ПРН, сформувати визначені загальні та спеціальні компетентності. ОП збалансована в контексті загального часу навчання (від 27 до 33 кредитів ЄКТС на семестр). Загалом структурно-логічна схема відображає взаємозв'язок ОК. Водночас з'ясовано, що між ОК 10 та ОК 11; ОК 24, ОК 25 й ОК 29; ОК 27 та ОК 29; ОК 10 і ОК 34; ОК 25 та ОК 15 взаємозв'язок відсутній. Натомість зазначено, що ОК 4 є передумовою вивчення ОК 3, хоча, на думку ЕГ, ці дисципліни не взаємопов'язані. Установлення взаємозв'язку між окремими ОК потребує доопрацювання. Аналіз матриць відповідності дав змогу встановити, що обов'язкові ОК у сукупності приводять до досягнення ПРН. Під час онлайн-зустрічі з академічним персоналом НПП було наведено приклади досягнення ПРН через певні ОК. Крім того досягнення ПРН і формування визначених компетентностей проходить через синтез кількох ОК. Аналіз ОП засвідчив повну відповідність стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Водночас зафіксовано відсутність серед загальних і спеціальних компетентностей та ПРН тих, що б показали унікальність цієї ОП на протигагу ОП в інших ЗВО. А також помічено відсутність загальної компетентності, спрямованої на здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, хоча в ОП присутні ОК «Іноземна мова» (17 кредитів ЄКТС) та ОК «Українська мова за професійним спрямуванням» (3 кредити ЄКТС), що цілеспрямовані на формування зазначеної компетентності. ЕГ рекомендує додати її в перелік компетентностей, а також сформувати кілька компетентностей та ПРН, які б показали унікальність цієї ОП. Перелік вибіркового ОК розміщено в навчальному плані, поділено на 15 блоків, кожен із яких має 4 ОК. Здобувач повинен обрати один ОК із чотирьох у кожному блоці. Зрозуміло зазначено семестр, у якому вивчаються певні ОК. Звертаємо увагу на професійну спрямованість вибіркового ОК, що дають змогу здобувачу поглибити професійні знання та вміння, формування загальних і спеціальних компетентностей та ПРН. На с. 17 ОП у вимогах до кваліфікаційного іспиту відображено, що він повинен перевірити лише ПРН 1 і ПРН 2. Водночас згідно з вимогами стандарту вищої освіти, «кваліфікаційний

іспит за спеціальністю має перевірити досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом вищої освіти». Аналіз програми комплексного іспиту це підтверджує. ЕГ рекомендує внести зміни в ОП щодо формулювання вимог до кваліфікаційного іспиту. Також в ОП на с. 17 у вимогах до публічного захисту (демонстрації) зазначено, що кваліфікаційна робота має бути розміщена в репозитарії ЗВО. Водночас під час онлайн-зустрічі з НПП було з'ясовано, що кваліфікаційні роботи зберігаються на кафедрах, репозитарій в університеті відсутній. ЕГ рекомендує створити репозитарій для розміщення кваліфікаційних робіт на факультеті психології.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОП «Психологія», навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти, робочих програм навчальних дисциплін, програм практики та комплексного екзамену засвідчив відповідність ОП предметній області спеціальності 053 Психологія. У відомостях про самооцінювання продемонстровано на прикладі конкретних ОК відповідність об'єкту вивчення, теоретичному змісту предметної області. Визначено ОК, під час вивчення яких здобувачі освіти опановують необхідні методи, методики, технології, інструменти й обладнання. Підтверджено під час онлайн-зустрічей із НПП, здобувачами освіти, випускниками, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності, вибіркові ОК дають змогу поглибити компетентності у відповідних галузях психології із врахуванням професійних інтересів здобувачів освіти. Позитивною практикою вважаємо професійну спрямованість вибіркового ОК.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У КНУ імені Тараса Шевченка наявні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти, що регулюються Положенням про організацію освітнього процесу [<https://cutt.ly/cMy7Wzv>], Положенням про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін [<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>], Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність [<https://cutt.ly/YMy7ZCD>]. Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів освіти формується через вибір навчальних дисциплін в обсязі 60 кредитів ЄКТС, вільний вибір теми кваліфікаційної роботи, вільний вибір бази проходження практики й навіть можливості запропонувати зміст практики або ж сформуванню конкретний запит, використання права на академічну мобільність, що було підтверджено під час онлайн-зустрічей зі студентами, випускниками та НПП. Аналіз ОП і навчального плану засвідчили, що здобувачам освіти пропонується 60 кредитів ЄКТС (25 %) дисциплін за вільним вибором. Сильною стороною ОП є перелік вибіркового ОК, що повноцінно спрямовані на поглиблення професійних знань за цією ОП та забезпечують підготовку фахового бакалавра з психології. Вибіркові ОК чітко структуровані у 15 блоків по 4 дисципліни в кожному. Здобувач освіти повинен обрати один ОК із кожного блоку, спираючись на власні освітні потреби та інтереси. Хоча під час онлайн-зустрічі зі студентами з'ясовано, що їхні очікування щодо викладання вибіркового ОК виправдовуються, водночас здебільшого для викладання певного вибіркового ОК формується група із 30 осіб. До того ж студенти відзначили про бажання до формування груп із меншою кількістю осіб. На думку ЕГ, така велика чисельність навчальної групи позбавляє здобувачів освіти права реалізувати свої освітні інтереси й поглибити компетентності в певній галузі психології, пов'язаній із майбутньою професійною діяльністю. До того ж це порушує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти. ЕГ рекомендує розглянути доцільне зменшення кількості студентів у навчальній групі до 15 осіб. Здобувачі освіти підтвердили під час онлайн-зустрічі, що можуть ознайомитися з дисциплінами вільного вибору через сайт факультету психології КНУ імені Тараса Шевченка та під час їх презентації викладачами на загальній конференції, що організовується керівництвом факультету та кафедрами. Також ЕГ рекомендує доповнити на сайті факультету психології анотації вибіркового ОК із кожного блоку для повноцінного відображення інформації, оскільки наразі представлено анотації до 2–3 ОК (усього має бути 4). Вибіркові ОК викладаються у 5–8 семестрах. Позитивною практикою на ОП є можливість академічної мобільності на конкурсній основі серед здобувачів освіти. Приклади студентів, які скористалися таким правом, і засвідчуючих документів надано у відповіді на запит ЕГ № 9.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Психологія» та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів освіти через реалізацію ОК 18 «Виробнича практика» (12 кредитів), ОК 36 «Навчальна практика» (6 кредитів). Крім цього низка ОК спрямована на формування здатності організувати та надавати психологічну допомогу (ОК «Основи індивідуального консультування», ОК «Клінічна психологія»), здатності здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу (ОК «Психологія праці», ОК «Педагогічна психологія», ОК «Клінічна психологія»), здатності проводити психологічне дослідження (ОК «Експериментальна психологія», ОК «Аналіз даних у психології», ОК «Основи психосемантики»), а також під час написання курсових робіт і кваліфікаційної роботи, здатність проводити психодіагностичну роботу (ОК «Психодіагностика»). Під час онлайн-зустрічі з НПП ЕГ пересвідчилися про практичну підготовку здобувачів освіти на прикладі конкретних ОК. До того ж здобувачі освіти зазначили про проведення з ними тренінгів, майстер-класів. У КНУ імені Тараса Шевченка діє Положення про проведення

практики студентів, що визначає її види, мету, зміст, методичне забезпечення, організацію й керівництво, бази практики, оцінку її результатів, матеріальне забезпечення. Метою навчальної практики є формування уявлення про специфіку роботи психолога у конкретній установі; здобуття досвіду виконання окремих функцій і завдань, властивих майбутній професії. Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань із фахових дисциплін, завершення формування бази фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи та складання комплексного екзамену, посилення професійних навичок та вмінь науково-дослідної роботи на підсумковому етапі практичної підготовки студента перед виконанням ним кваліфікаційної роботи. На факультеті психології університету укладено угоди на проведення практики студентів чи угоди про співробітництво між університетом і науковими установами, освітніми закладами, організаціями, приклади яких подано у відповіді на запит ЕГ № 1. Відмітимо вільний вибір здобувачами освіти бази практики, коли вони можуть її обрати як із запропонованого університетом переліку, так і самостійно запропонувати певну базу, що було підтверджено здобувачами та випускниками під час онлайн-зустрічей. У разі останнього підписується угода з такою організацією чи установою. Студенти також мають право запропонувати бажаний зміст практики, який узгоджується й коригується в подальшому керівниками практики від кафедр університету та представників роботодавців (організації, установи, на базі якої студент проходить практику). Представники роботодавців, на чіх базах здобувачі проходять практику, зокрема І. Богомаз, І. Губеладзе, О. Коқун, Л. Найдьонова під час онлайн-зустрічі розкрили зміст і завдання практик здобувачів, а також надали позитивні відгуки на студентів, які навчаються за ОП. Позитивним аспектом є підтвердження роботодавцями їхньої участі у формуванні цілей і завдань практичної підготовки здобувачів освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП «Психологія» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Відзначимо, що формування soft skills у здобувачів освіти відбувається під час вивчення навчальних дисциплін, проходження практики, написання курсових і кваліфікаційної роботи. Аналіз матриць відповідності засвідчив, що здатність бути критичним і самокритичним формується в межах ОК 5 «Науковий образ світу», ОК 6 «Філософія», ОК 7 «Соціально-політичні студії»; здатність генерувати нові ідеї (креативність) – ОК 19 «Підготовка та написання кваліфікаційної роботи», ОК 34 «Курсова робота з загальної психології», ОК 35 «Курсова робота з галузевої психології»; здатність працювати в команді – ОК 8 «Вибрані розділи трудового права і основ підприємницької діяльності», ОК 15 «Соціальна психологія», ОК 18 «Виробнича практика», ОК 36 «Навчальна практика»; навички міжособистісної взаємодії – ОК «Соціальна психологія». Крім того соціальні навички розвиваються під час проведення практичних, семінарських занять, тренінгів, дискусій, презентацій, що було підтверджено під час онлайн-зустрічей із НПП та здобувачами. Соціально орієнтоване вивчення іноземної мови надає здобувачам можливість розвивати комунікативні навички, здатність до спілкування іноземною мовою. Участь у волонтерських проєктах під час проходження здобувачами практики в Інституті соціальної та політичної психології НАПНУ, що було відмічено Л. Найдьоновою під час онлайн-зустрічі, дає змогу розвинути навички міжособистісної взаємодії, роботи в команді, здатність реалізовувати свої права як члена суспільства. Позитивною практикою вважаємо наявність у переліку дисциплін вільного вибору ОК «Психологія успішності та soft skills», ОК «Психологія конфлікту», «Психологія ділового спілкування», ОК «Психологія міжкультурної комунікації», «Психологія міжособистісного розуміння», ОК «Тренінг соціально-психологічної компетентності».

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійна кваліфікація за ОП «Психологія» не присвоюється.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП «Психологія» та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти засвідчив, що обсяг ОП та окремих ОК дають змогу досягнути цілей і програмних результатів навчання, реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів. Розклад навчальних занять, розміщений у вільному доступі на сайті факультету психології [<https://psy.knu.ua/study/schedule>], що вбачаємо позитивним, засвідчує наявність 3–4 занять на день. Загальний бюджет навчального часу складає 7200 год., із яких обсяг аудиторних занять становить 2974 год. (48,8 %), на самостійну роботу відводиться 3686 год. (51,2 %). Загалом здобувачі освіти під час онлайн-зустрічі підтвердили про достатність часу на самостійну роботу, відповідність фактичного навантаження ОП та навчальному плану. Самостійна робота забезпечується навчально-методичними матеріалами за кожною ОК.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми

здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за ОП «Психологія» за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Професійна спрямованість вибіркового ОК, що дає змогу поглибити професійні знання та вміння за ОП і забезпечує підготовку фахового бакалавра з психології. Відкрита можливість академічної мобільності на конкурсній основі для здобувачів освіти. Активна співпраця з роботодавцями, що забезпечують проходження здобувачами освіти навчальної та виробничої практики. Участь роботодавців у формуванні цілей і завдань практичної підготовки здобувачів освіти. Схвальні відгуки роботодавців про здобувачів освіти та випускників ОП. Достатній перелік баз практики, які надаються університетом. Крім цього можливість здобувачем освіти самостійно запропонувати базу практики та скорегувати зміст практики відповідно до професійних уподобань і поглиблення компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Наявність у переліку дисциплін вільного вибору ОК, що цілком забезпечують формування soft skills, зокрема ОК «Психологія успішності та soft skills», ОК «Психологія конфлікту», «Психологія ділового спілкування», ОК «Психологія міжкультурної комунікації», «Психологія міжособистісного розуміння», ОК «Тренінг соціально-психологічної компетентності».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутність взаємозв'язку у структурно-логічній схемі ОП між ОК 10 та ОК 11; ОК 24, ОК 25 й ОК 29; ОК 27 та ОК 29; ОК 10 і ОК 34; ОК 25 та ОК 15; і навпаки його наявність між ОК 4 і ОК 3, коли ОК 4 виступає передумовою вивчення ОК 3, хоча ці дисципліни прямо не взаємопов'язані. Відсутність репозитарію зокрема для розміщення кваліфікаційних робіт, про наявність якого зазначено в ОП та стандарті вищої освіти. Відсутність загальної компетентності, спрямованої на здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, хоча в ОП присутні ОК «Іноземна мова» та ОК «Українська мова за професійним спрямуванням», що цілеспрямовані на формування зазначеної компетентності. Відсутність серед загальних і спеціальних компетентностей та ПРН тих, що б показали унікальність цієї ОП на противагу ОП в інших ЗВО. Формування груп здебільшого із 30 осіб для викладання вибіркового ОК, що позбавляє здобувачів освіти права повноцінно реалізувати свої освітні інтереси й поглибити компетентності в певній галузі психології, пов'язаній із майбутньою професійною діяльністю, та перешкоджає повноцінному формуванню індивідуальної освітньої траєкторії. Рекомендації: Уточнити взаємозв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП. Додати в перелік загальних компетентностей здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. Сформувати кілька компетентностей та ПРН, які б показали унікальність цієї ОП. Забезпечити доцільне зменшення кількості студентів у навчальній групі до 15 осіб для викладання вибіркового ОК. Доповнити на сайті факультету психології анотації вибіркового ОК із кожного блоку (переліку) для повноцінного відображення інформації, оскільки наразі представлено анотації до 2–3 ОК (усього має бути 4 у кожному переліку). Створити репозитарій для розміщення кваліфікаційних робіт на факультеті психології.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, чітку структурованість ОП, логічну взаємопов'язану систему ОК, що дають змогу досягнути визначених цілей і програмних результатів навчання, повну відповідність ОП предметній області спеціальності, професійну спрямованість дисциплін вільного вибору, можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, наявну систему практичної підготовки здобувачів, наявність ОК, використання форм і методів навчання, спрямованих на формування soft skills, відповідність обсягу ОП та окремих ОК фактичному навантаженню здобувачів освіти, і на те, що вищезазначені недоліки не перешкоджають досягненню заявлених цілей і програмних результатів навчання, ЄГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до КНУТШ є чіткими, зрозумілими і доступними для абітурієнтів, що підтвердили здобувачі I курсу навчання під час зустрічі з ЕГ. Усі документи та необхідна вступнику інформація про правила прийому, порядок вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка знаходяться на сайті Приймальної комісії у вільному доступі. Офіційна сторінка приймальної комісії КНУТШ [<https://vstup.knu.ua/>], правила прийому до КНУТШ у 2022 році [<https://vstup.knu.ua/rules>]. Для зручності на сайті факультету психології є окрема сторінка «Вступнику» [<https://psy.knu.ua/entrant>], де розміщено правила прийому, етапи вступної компанії, інформація про спеціальності та освітні програми, за якими здійснюється освітня підготовка на факультеті психології, алгоритм організації конкурсного відбору для майбутніх бакалаврів, які будуть навчатися за ОП «Психологія» денної і заочної форми, відповіді на актуальні питання абітурієнтів. Опрацювавши зміст цих документів, членами ЕГ було зафіксовано, що правила прийому не містять жодних дискримінаційних положень. На онлайн-зустрічі здобувачі засвідчили, що під час вступу в КНУТШ вони мали доступ до цих документів на сайті, а також додатково були ознайомлені з інформацією під час спілкування з членами приймальної комісії.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до правил прийому (додаток 2.4, стор.60) [<https://cutt.ly/eNTIC7k>] вступники на ОП подають сертифікати: українська мова (ваговий коефіцієнт – 0,35), математика (ваговий коефіцієнт – 0,40); історія України (ваговий коефіцієнт – 0,25). Конкурсний бал (КБ) = $K_1 \times \Pi_1 + K_2 \times \Pi_2 + K_3 \times \Pi_3$, де, Π_1, Π_2, Π_3 – це оцінки НМТ із трьох предметів. Для вступу на ОС «Бакалавр» у 2022 р. зараховуються бали НМТ (національного мультитиппредметного тесту) або сертифікатів ЗНО 2019–2021 рр. з трьох предметів (у будь-яких комбінаціях), визначених додатками 2.4 Правил прийому відповідних років [<https://cutt.ly/eNTIC7k>]. Результати ЗНО 2019–2021 рр. з української мови та літератури/української мови, математики та/або історії України за бажанням вступника можуть бути зараховані замість відповідних предметів НМТ, якщо різниця балів НМТ та ЗНО з відповідного предмету не перевищує 15 балів. Абітурієнту необхідно завантажити в кабінет вступника (не залежно від того на бюджет чи на контракт він подає заяву) мотиваційний лист. Вимоги до мотиваційного листа чітко прописані у правилах прийому на стор. 14 [<https://cutt.ly/eNTIC7k>]. Як зазначено на сторінці «Вступнику», на сайті факультету психології [<https://cutt.ly/sNTAuO4>] мотиваційний лист впливатиме виключно на черговість. ЕГ пересвідчилася, що правила прийому в цілому враховують особливості ОП «Психологія».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в КНУТШ від 29.06.2016р [<https://cutt.ly/oNTS9FJ>], Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ від 29.06.2016р. [<https://cutt.ly/VNTJ5em>], Порядком атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20.02.2014 р., затвердженого наказом ректора № 603-22 від 12.07.2016 р. [<https://cutt.ly/fNTDao4>]; Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ від 31.08.2018 р. (розділ 11. Академічна мобільність) [<https://cutt.ly/JNTDbZr>], Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у КНУТШ від 14.01.2019 р. [<https://cutt.ly/3NTGnc2>]. Позитивною практикою КНУТШ є створення відділу академічної мобільності, що функціонує як координаційна та консультативна структура [<https://cutt.ly/FNTHPYD>]. Відділ займається питаннями академічної мобільності здобувачів вищої освіти, НПП та інших учасників освітнього процесу в Університеті, охоплює питання їх навчання, стажування, мовного стажування, проходження навчальної та виробничої практик, проведення наукових досліджень, наукового стажування й підвищення кваліфікації у ЗВО України і зарубіжжя. Проте у відомостях про самооцінювання зазначено, що випадків застосування вказаних правил на ОП, яка акредитується, не було. Під час спілкування з гарантом, НПП, випускниками і здобувачами ЕГ неодноразово фіксувала повідомлення про участь здобувачів у програмах академічної мобільності. На запит ЕГ № 9 було надано документи, що підтверджують академічну мобільність студентів та факт участі здобувачів ОП «Психологія» у програмах академічної мобільності у 2022–2023 н. р. На разі за програмою академічної мобільності за кордоном навчається 17 здобувачів ОП «Психологія». З ними належним чином укладені договори та індивідуальні навчальні плани учасника академічної мобільності. Є приклад звітності здобувача щодо проходження навчання/стажування у Варшавському суспільно-гуманітарному університеті SWPS з 19 квітня 2022 р. до 22 липня 2022 р. і перезарахування результатів навчання за програмою академічної мобільності. На запит ЕГ № 14 проаналізовано результати опитування здобувачів і підтверджено факт ознайомлення студентів із програмою академічної мобільності в Україні та за кордоном у межах навчання за ОП (1,50 балів). Здобувачі обізнані, що ОП дає їм можливість навчатися за програмою академічної мобільності в Україні (1,69 балів) і за кордоном (1,87 балів). Здобувачам відомо про можливість визнання результатів навчання за іншими ОП та в інших ЗВО (1,40 балів). Здобувачі засвідчили, що в них не було проблем з визнанням результатів навчання під час академічної мобільності та/або попереднього навчання (1,62 бали).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

КНУТШ не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, пояснюючи це тим, що згідно зі ст. 38 закону України «Про освіту» органом, який формує вимоги до визнання результатів неформального та інформального навчання, є Національне агентство кваліфікацій. При цьому Центральними органами виконавчої влади (ЦОВВ) не затверджено регуляторні акти, які б давали змогу визнавати результати навчання, отримані в неформальній освіті (зокрема сертифікатів із володіння іноземними мовами). Тому до врегулювання ситуації КНУТШ не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Після врегулювання цього питання ЦОВВ КНУТШ застосовуватиме процедури освітніх декларацій. Під час зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО ЕГ з'ясувала, що керівництво КНУТШ планує розглянути до кінця 2023 р. питання перезарахування кредитів, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП чітко окреслені, не містять дискримінаційних положень, доступні для розуміння потенційних вступників. Уся необхідна інформація для абітурієнта є у вільному доступі на сайті Університету, на сторінці приймальної комісії та факультету психології. Правила прийому на навчання враховують особливості ОП «Психологія». Створення відділу академічної мобільності, що поширює інформацію про можливості студентської та викладацької мобільності на факультетах/інститутах Університету, конкурси, міжнародні програми та можливості співпраці із ЗВО й науковими установами України і зарубіжжя; організовує презентації міжнародних грантових, стипендіальних програм, програм подвійного дипломування, програм обміну та інших заходів, спрямованих на оптимізацію й розширення академічної мобільності Університету; займається розробкою, адмініструванням та координацією навчальних планів і програм у межах програм мобільності студентів, укладених із закладами вищої освіти-партнерами договорів (внутрішня та зовнішня мобільність передусім у межах міжнародних програм Erasmus+, Tempus, стипендіальних програм, програм подвійного дипломування та програм обміну); забезпечує необхідний документообіг, консультування та перевірку належних документів і заявок за програмами мобільності та ін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Низька активність НПП у неформальній освіті. Рекомендації: Посилити практику участі НПП у неформальній освіті з метою поглиблення фахових компетентностей і підвищення методичної майстерності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Визначені правила і процедури вступу у ЗВО є логічними і зрозумілими для здобувачів, оприлюднені на веб-сайті. Фокус-групи НПП та здобувачів повідомили про обізнаність із процедурами щодо визнання результатів навчання здобувачів в інших ЗВО і можливостями участі у програмах академічної мобільності. У 2022–2023 н. р. збільшилася кількість здобувачів, які беруть участь у програмах академічної мобільності в межах ОП «Психологія», що сприяє появі прикладів про перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Результати навчання, здобуті в неформальній освіті, не визнаються в межах автономії університету. Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики та недоліки, що не є критичними і стосуються необхідності посилення участі НПП у неформальній освіті, ЕГ констатує загальну відповідність ОП «Психологія» рівню В за Критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та

принципам академічної свободи.

ЕГ встановила, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН. На ОП використовуються як традиційні методи (лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, самостійна робота), так і новітні інтерактивні методи навчання (презентації, кейси, тренінгові програми, проєкти тощо). Оптимальні методи навчання обирає викладач згідно з РПНД із метою досягнення здобувачами програмних результатів навчання. Відповідність методів навчання і викладання відображено в РПНД, які проходять процедуру затвердження кафедрою та Науково-методичною комісією факультету згідно з Положенням про Науково-методичну раду КНУТШ [<https://shly.link/DGrWu>]. Методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу а саме: створюють умови для формування індивідуальних освітніх траєкторій, сприяють здійсненню студентом права вільного вибору вибіркової складової навчального плану ОП, дозволяють самостійно здійснювати вибір тем досліджень кваліфікаційних робіт та місць проходження практики, що було з'ясовано ЕГ під час зустрічі зі здобувачами та НПП. За результатами опитування UNiDOS здобувачі вищої освіти позитивно оцінюють форми і методи навчання та викладання за ОП «Психологія». Принципи академічної свободи за ОП реалізуються через проблемно орієнтоване навчання студентів, зокрема вибір теми кваліфікаційної роботи, підготовку самостійних завдань. Нормативно це відображено у Статуті КНУТШ [<https://shly.link/iGvnx>], Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ [<https://shly.link/bvdH8>], Положенні про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін [<https://shly.link/TEL9T>] та Положенні про опитуванням здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників КНУТШ» [<https://shly.link/oxU1i>].

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ЕГ з'ясувала, що вся необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку й критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів надається здобувачам шляхом усного ознайомлення з навчальною дисципліною на початку вивчення, також через РПНД, де у якості додаткових ресурсів зазначена електронна пошта викладача, який викладає навчальну дисципліну. КНУТШ активно використовує ресурс сайту факультету психології, де розміщена вся необхідна інформація, а також за допомогою створення груп у соціальних мережах. Щодо порядку та критеріїв оцінювання студентів використовується електронна система ТРИТОН, яка дає можливість встановлювати рейтинг навчання студентів, що було з'ясовано під час зустрічі ЕГ зі здобувачами. Позитивною практикою у цьому напрямі є те, що високі рейтинги в навчанні надають можливість перевестися з контрактної форми навчання на бюджетну, у чому пересвідчилась ЕГ під час онлайн-зустрічі.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЕГ з'ясувала, що поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом навчання під час навчальної та виробничої практики (ОК 18, ОК 36), досліджень шляхом написання курсових робіт (ОК 34, ОК 35) і кваліфікаційної роботи (ОК 19). У процесі реалізації ОП поєднання навчання і досліджень відбувається і шляхом надання здобувачам можливості виконувати індивідуальну пошуково-дослідницьку роботу в лабораторії імені Г. І. Челпанова факультету психології, що поглиблює отримані протягом навчання знання та розвиває навички самостійної дослідницької роботи. На міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, зокрема тих, що проводяться на факультеті психології, студенти можуть презентувати результати власних досліджень: щорічна Міжнародна конференція молодих науковців «Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи дослідження», Всеукраїнська науково-практична конференція «Психодіагностика в Україні: сучасність та майбутнє» (PUPF), Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Особистість у життєвих ситуаціях: світові тенденції та національні особливості», Міжнародні науково-практичні конференції «Соціалізація та ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства» і «Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи», а також науково-практичні форуми («Психологічний супровід нормативного й анормативного розвитку дитини» (PSNADC)). Здобувачі освіти та НПП публікуються у фахових і наукометричних виданнях, зокрема наукових виданнях факультету: Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Психологія (категорія «Б»), Український психологічний журнал (індексований в базі даних Copernicus. ICV 83.46; категорія «Б»), Socialization & Human Development: International Scientific Journal, перелік яких представлений на сайті факультету [<https://shly.link/9Yoaz>].

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Освітні компоненти ОП потребують постійного оновлення змісту. Оновлення їх змісту здійснюється через використання і впровадження в освітній процес результатів власної наукової роботи викладачів ОП: публікації результатів досліджень у фахових, науково-метричних виданнях, зокрема наукових виданнях факультету психології (Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Психологія; Український психологічний журнал), перелік яких розміщено на сайті факультету, у чому пересвідчилась ЕГ

[<https://shly.link/9Yoaz>] – власний науковий доробок НПП, який відповідає профілю та змісту конкретної дисципліни. Результати науково-дослідної роботи за науковою тематикою кафедр загальної психології, соціальної психології, психології розвитку, психодіагностики та клінічної психології, експериментальної та прикладної психології забезпечують викладання за ОП. НПП використовують в освітньому процесі результати сучасних досліджень провідних науковців України та світу у галузі психологічного знання, сучасні тенденції розвитку психологічної практики, висвітлені на нещодавніх наукових конференціях та семінарах, круглих столах. Постійний моніторинг інформаційних джерел сприяє уточненню й поглибленню лекційних матеріалів, оновленню завдань для практичних і творчих робіт бакалаврів, практичного доробку викладачів (О. Виноградов, Н. Завязкіна, В. Паньковець, В. Абрамов та ін.). Досвід, отриманий під час зарубіжних стажувань чи викладання в університетах західної Європи (Т. Яблонська, О. Вакуленко, І. Клименко, А. Вавілова та ін.), стажування в науково-дослідних установах України (Г. Юрчинська, Т. Кириленко, І. Ананова, Л. Терлецька, В. Абрамов та ін.). Оновлення змісту освітніх компонентів відбувається шляхом доповнення та розширення спектру допоміжних інструментів викладання. Зокрема через програми підвищення кваліфікації (серія курсів «KNU Teach Week <https://www.facebook.com/KNUprofessionals>, KNU Educators' week by Genesis.), спрямованих на поінформування викладачів щодо сучасних онлайн інструментів для організації освітнього процесу [відповідь на запит ЕГ № 7]. Також, як з'ясувала ЕГ, шляхом залучення професіоналів-практиків: 2020 р.: 15 науковців та викладачів із 4 країн світу провели гостьові лекції, тренінги, майстер-класи та воркшопи за ОП «Психологія». 2021 р.: 7 науковців та викладачів із 7 країн світу провели гостьові лекції, тренінги, майстер-класи та воркшопи [відповідь на запит ЕГ № 3].

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Як зазначено у відомостях про самооцінювання, [при розробці ОП враховувався зарубіжний досвід підготовки бакалаврів психології, набутий НПП під час закордонних стажувань (ун-т імені Міколаса Ромераса м. Вільнюс, Литва; НОБІА ун-т м. Турку, Фінляндія; SWPS м. Варшава, Польща – І. Данилюк, ун-т імені Масарика м. Брно, Чеська Республіка – А. Коваленко), стажування викладачів (О. Вакуленко, Т. Яблонська та ін.), міжнародні контакти (Ягелонський ун-т м. Краків, Польща; Католицький ун-т імені Я. Павла II м. Люблін, Польща – Т. Яблонська; ун-т Західної Македонії м. Козані; Нортумбрійський ун-т м. Ньюкасл, Великобританія – С. Пашенко). Викладачі ОП постійно беруть участь у міжнародних конференціях. НПП мають наукові профілі ResearchGate, ORCID, ResearcherID, Scopus і/або Web of Science, що було підтверджено під час зустрічі з адміністративним персоналом, НПП. А також надано ЕГ сканкопії документів, що підтверджують цей факт [відповідь на запит ЕГ № 1]. У КНУТШ діє положення, згідно з яким здобувачі освіти всіх освітніх рівнів мають право на академічну мобільність («Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ») і мають доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема обмінів Еразмус+ (договори КА1), DAAD, Mitacs Globalink Research Internship та двосторонніх міжуніверситетських угод (для підтримки студентів з України в умовах війни). Студенти, які навчалися за програмами академічної мобільності в університетах-партнерах згідно з двосторонніми угодами Еразмус Плюс та Еразмус Плюс Глобал – 2 особи: О. Козловська та Н. Омельченко, студентки з курсу спеціальності «Психологія» – Університет прикладних наук НОБІА, м. Вааса, Фінляндія. 1 студентка з курсу ОП – К. Струк – навчалась за програмою академічної мобільності Erasmus+ Youth Exchange «GAMBLE OF THE LIFE», НДО «Active Youth community» у Лісабоні (Португалія) [відповідь на запит ЕГ № 3]. Документи, що підтверджують академічну мобільність студентів та Положення про порядок перерахування результатів навчання та визначення академічної різниці подано у відповіді на запит ЕГ № 9. На ресурсах університету та факультету публікується інформація про можливість участі у відкритих конкурсах на отримання стипендій для кредитного навчання в іноземних університетах-партнерах КНУТШ [відповідь на запит ЕГ № 3].

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

За ОП здобувачів освіти розглядають як суб'єктів із власними унікальними інтересами, потребами, досвідом та бекграундом, вони є автономними і відповідальними учасниками освітнього процесу. У ЗВО створено широкі можливості для їх вільного руху та зростання завдяки успішності в навчанні. Відповідно до рейтингу здобувач може перевестися з контрактної на бюджетну форму навчання (наведено приклад під час онлайн-зустрічі), вільно взяти участь у значній кількості щорічних конкурсів на отримання стипендій за програмами академічної мобільності. Під час практичної підготовки здобувач може не лише запропонувати базу проходження практики, а й зміст практики відповідно до власних інтересів і потреб майбутньої професійної діяльності. Активна участь здобувачів у щорічних наукових конференціях. Упровадження НПП результатів своїх наукових досліджень в освітній процес. Систематичне оновлення НПП змісту ОК відповідно до результатів стажувань чи викладання в іноземних ЗВО (А. Вавілова, О. Вакуленко, І. Клименко та ін.) та наукових установах України (В. Абрамов, І. Ананова, Т. Кириленко, Л. Терлецька, Г. Юрчинська та ін.), підвищення кваліфікації. Досвід викладання НПП в іноземних ЗВО. Наприклад, Т. Яблонська – Люблінський католицький університет Яна Павла II (Польща) – тренер/викладач літньої школи для аспірантів. Використання НПП в освітньому процесі різноманітних способів і засобів інформування здобувачів про вивчення ОК, розміщення навчальних матеріалів, зокрема соціальних мереж, веб сервісів (Google Classroom). Наявність практичного досвіду роботи в НПП, зокрема відповідно до ОК, які вони викладають, що забезпечує відповідність змісту ОК сучасним тенденціям у галузі психології, новітнім і передовим практикам. Наприклад, С. Васківська (ОК «Основи індивідуального консультування») є практикуючим психологом-консультантом, Н.

Завязкіна (ОК «Патопсихологія») – практикуючим клінічним психологом та атестованим судовим психологом-експертом, І. Клименко (ОК «Психологія реклами») проводить семінари та тренінгові програми у сфері психологічного супроводу маркетингових (рекламних і PR) комунікацій, Л. Крупельницька (ОК «Основи діаналізу») – психологічне консультування у психіатричних закладах. Потужна практика академічної мобільності й обміну досвідом у міжнародному контексті серед НПП та здобувачів освіти. Наразі за програмою академічної мобільності навчається 17 здобувачів 2–4 курсів (Італія, Нідерланди, Німеччина, Фінляндія, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція). НПП – стажування, викладання, участь у міжнародних викладацьких тижнях, спільні наукові дослідження, участь у наукових заходах, підготовка та реалізація білатеральних дослідницьких проєктів, літні й зимові школи. Залучення до освітнього процесу лекторів з іноземних ЗВО. Наприклад, у 2020 р. 15 науковців і викладачів із 4 країн світу, у 2021 р. 7 НПП із 7 країн світу провели гостьові лекції, тренінги, майстер-класи та воркшопи, факультатив «Клінічна психологія» викладає доктор Юрай Сікра (Великобританія).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на сильні сторони і позитивні практики, регулярне оновлення ОП та ОК, упровадження результатів НДР та стажувань НПП в освітній процес, зокрема відповідно до змісту ОК, належне навчально-методичне забезпечення ОК, зокрема літературою за авторством НПП, залучення здобувачів до науково-дослідної діяльності, а також упровадження практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти та НПП, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 4 відповідає рівню А.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Нормативні документи, що регулюють процедуру оцінювання у КНУШТ – це: Положення про організацію освітнього процесу в КНУШТ [<https://shly.link/bvdH8>], а саме, п. 4.6; Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУШТ [<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>], Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в КНУШТ [<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>] та Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії й підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУШТ [http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_techn.pdf], на період пандемії та військового стану [https://asp.knu.ua/doc/NP_Baza_univ/N_151-32_21_03_2022.pdf]. Форми контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів, їх чіткість та зрозумілість визначаються п. 7 Положення про організацію освітнього процесу в КНУШТ [<http://surl.li/cyabs>]. На початку вивчення навчальної дисципліни викладач інформує студентів про форми контролю та критерії оцінювання навчальних результатів студента з одночасним роз'ясненням вимог до засвоєння дисципліни. Електронна система ТРИТОН дає змогу отримувати інформацію про поточне оцінювання з навчальних дисциплін. Форми контролю містять у собі поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється шляхом написання модульних контрольних робіт. Підсумковий контроль передбачено у таких формах: іспит, залік, диференційований залік, захист звітів з практики, а також атестації (іспит та захист кваліфікаційної роботи). Сума балів за вивчення навчальної дисципліни нараховується відповідно до видів виконаної роботи й прописана у РПНД, про що сказали здобувачі під час онлайн-зустрічі з ЕГ та підтвердили НПП. Результати засвоєння ОК оцінюються за 100-бальною шкалою ЄКТС і за національною шкалою. Студенти вмотивовані щодо покращення підсумкових балів системою рейтингу успішності, що впливає на отримання стипендії та можливість навчатися за рахунок державного замовлення. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ отримала доказ існування рейтингу успішності. Навчання за ОП завершується комплексним іспитом, програма якого міститься на сайті факультету [<https://shly.link/tAct3>] та захистом кваліфікаційної роботи бакалавра. Методичні вказівки до написання кваліфікаційних робіт розміщено на сайті факультету [<https://shly.link/PBskd>].

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів здійснюється відповідно до Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня й визначає такі форми атестації: публічний захист кваліфікаційної роботи, складання комплексного іспиту. На сайті факультету у відкритому доступі розміщено програму комплексного екзамену факультету [<https://shly.link/tAct3>] та вимоги до написання кваліфікаційної роботи [<https://shly.link/PBskd>]. В описі ОП також надається інформація щодо дотримання вимог і стандартів, зокрема п. 3 «Форми атестації здобувачів вищої освіти». Кваліфікаційна робота та її захист як форма підсумкової атестації дає змогу оцінити ступінь практичної підготовки й здатність до самостійного розв'язання прикладних задач, уміння презентувати та обґрунтовувати результати власних досліджень.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ [<https://shly.link/bvdH8>] визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх його учасників. Воно містить інформацію про форми контрольних заходів і критерії оцінювання, яка доводиться до студентів таким чином: навчальний план, графік освітнього процесу, розклад занять, перелік і розклад заліків та іспитів – за тиждень до початку сесії; графік складання комплексного іспиту і захисту кваліфікаційної роботи – за місяць до початку атестації – на сайті факультету; інформація про завдання, систему оцінювання навчальних досягнень, обсяг навчального матеріалу, що виноситься на підсумковий контроль, терміни й форми проведення контролю, критерії оцінювання – на початку вивчення дисципліни; форму і критерії підсумкового контролю – наприкінці вивчення дисципліни; про критерії оцінювання практичної діяльності – перед початком практики, а наприкінці – про дату захисту практики; наукові керівники інформують студентів про вимоги до захисту, критерії оцінювання кваліфікаційних робіт, вимоги академічної доброчесності – під час затвердження їх тем. Об'єктивність екзаменаторів, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів забезпечуються шляхом відкритості процесу оцінювання, іспити приймають два екзаменатори, що було підтверджено ЕГ під час зустрічі з адміністративним персоналом. У разі виникнення конфлікту інтересів здобувач має право діяти згідно з Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ [<https://shly.link/LGtYr>]. Під час проведення підсумкової атестації здобувачів головою ЕК призначається особа з числа провідних фахівців у галузі або провідних НПП. Голова ЕК не може бути працівником підрозділу, у якому створюється така комісія. Одна й та сама особа може бути головою ЕК не більше трьох років поспіль. Для запобігання упередженості та суб'єктивності при оцінюванні знань здобувачів запроваджено письмову форму підсумкового контролю. У разі незгоди з результатами оцінювання студент має право звернутися до викладача за поясненням або з оскарженням отриманої оцінки, до декана факультету – з мотивованою заявою щодо врахування при оцінюванні важливих обставин. За час дії ОП оскаржень процедури проведення й результатів контрольних заходів не було, що підтверджено під час зустрічей із здобувачами і НПП. Оскарження результатів контрольних заходів і їх повторне проходження відбувається шляхом ліквідації академічної заборгованості до початку наступного семестру. Із кожної дисципліни допускається повторне складання іспитів не більше двох разів: один раз – викладачу дисципліни, другий – комісії. Як зазначив проректор з навчальної роботи, до складу комісії не залучається викладач, який поставив незадовільну оцінку. За неявки на іспит з поважної і документально підтвердженої причини затверджується індивідуальний графік для складання семестрового контролю; без поважної причини студент вважається таким, що використав першу спробу і має академзаборгованість

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності унормовано наступними документами: Статутом КНУ імені Тараса Шевченка (п. 7.16), Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ (п. 9.8, п. 10.7, окремі пункти у розділах 7 та 8); Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату в КНУТШ); Положенням про систему забезпечення якості освіти в КНУТШ); Положенням про Постійну комісію Вченої ради з питань етики КНУТШ; Етичним кодексом університетської спільноти, що знаходяться у вільному доступі на сайті університету. Окрім того порушенням академічної доброчесності за ОП запобігають шляхом проведення консультацій і бесід зі студентами (цей факт підтверджено під час зустрічі з фокус-групами). За допомогою використання спеціального програмного забезпечення (онлайн-сервісу) Unicheck проводиться обов'язкова перевірка кваліфікаційних робіт на унікальність (відсутність академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації/фальсифікації результатів дослідження). До захисту допускаються лише ті студенти, які мають показник унікальності роботи не менше 60%. У випадку нижчого відсотка унікальності робота повертається на доопрацювання з умовою повторної перевірки. На запит ЕГ надано зразки перевірки бакалаврських робіт на плагіат за допомогою

використання спеціального програмного забезпечення (онлайн-сервісу) Unicheck [відповідь на запит ЕГ № 11]. Популяризація академічної доброчесності серед студентів ОП здійснюється шляхом участі КНУТШ у проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) від Американських Рад з міжнародної освіти, який спрямований на об'єднання професійної спільноти освітян для обміну досвідом та співпраці для підтримки академічної доброчесності і якості освіти та сприяння розвитку культури академічної доброчесності; участі в заходах, присвячених обговоренню проблематики академічної доброчесності, наприклад, О. Соснюк брав участь у вебінарі «Академічна доброчесність – запорука успішного розвитку науки і держави» (організатори: Web of Science Group & Clarivate Analytics Company. Студпарламентом університету також організуються заходи, спрямовані на формування поваги до принципів академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявність і дієвість рейтингу успішності студентів за ОП, що мотивує до навчання й отримання підвищеної стипендії та можливості навчатися за рахунок державного замовлення. Відкритість процесу оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що забезпечує об'єктивність екзаменаторів. Популяризація академічної доброчесності серед студентів ОП шляхом участі КНУТШ у проєкті, спрямованому на об'єднання професійної спільноти освітян для обміну досвідом і співпраці для підтримки академічної доброчесності та якості освіти й сприяння розвитку культури академічної доброчесності; участі в заходах, присвячених обговоренню проблематики академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутність репозитарію кваліфікаційних робіт здобувачів освіти, про наявність якого зазначено в ОП та стандарті вищої освіти. Рекомендації: Створити репозитарій для розміщення кваліфікаційних робіт на факультеті психології.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають змогу встановити досягнення здобувачем результатів навчання як для окремого освітнього компоненту, так і ОП в цілому, форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти 053 Психологія. На ОП визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, забезпечено об'єктивність екзаменаторів та процедуру оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності та використовуються відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Згідно з цим ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз відомостей про самооцінювання, зустрічі з фокус-групами НПП, здобувачів освіти, додаткових документів, наданих на запит ЕГ [відповідь на запити 3 і 4] дає підстави вважати, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП «Психологія» забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Серед НПП, які викладають обов'язкові ОК, відмічаємо 73 % кандидатів наук, 19 % докторів наук, 8 % без наукового ступеня (викладачі іноземної мови). НПП мають відповідну базову освіту (здебільшого є випускниками КНУ імені Тараса Шевченка), вчене звання, наукові праці за тематикою навчальних дисциплін, які викладають (монографії, статті, навчально-методичну літературу). Зокрема викладачі систематично проходять стажування й підвищення кваліфікації. Наприклад, Т. Яблонська – у Педагогічному університеті імені Комісії народної освіти (м. Краків, Польща, 2020), А. Вавілова – у Куявському університеті (Влоцлавек, Польща, 2021) [відповідь на запит ЕГ № 3], А. Проскурня – Institute of Psychology, Faculty of Human and Social Studies, Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania, 2022). С. Васківській, А. Курапову, Л. Терлецькій шляхом участі в

міжнародній програмі підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки, а також педагогічних і НПП «Нобелівський курс: нові знання, ідеї, досвід, цінності, компетентності» присвоєно кваліфікацію «міжнародний керівник категорії Б у галузі освіти та науки» та «міжнародний вчитель/викладач» (2022) [відповідь на запит ЕГ 4]. В. Абрамов (ОК «Психологія особистості»), Б. Іваненко (ОК «Практикум з психології особистості») пройшли стажування в лабораторії психології особистості імені П. Р. Чамати Інституту психології імені Г. С. Костюка (2019, 2020); А. Гордєєва (ОК «Іноземна мова») – стажування у Британській раді «35-hour ESP course on the British Council English for Universities project» (Київ, 2017). К. Малишева (ОК «Нейропсихологія») – стажування з електроенцефалографії та функціональних досліджень мозку (2020). О. Білоус має практичний досвід роботи психологом-консультантом соціальних проєктів на телебаченні («Я соромлюсь свого тіла», «Ультиматум», «Таємниця ДНК»). Н. Завязкіна (ОК «Патопсихологія») є атестованим судовим психологом-експертом і досвід практичної роботи клінічним психологом 28 років. Усе це засвідчує здатність НПП до якісного забезпечення досягнення цілей і ПРН за ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів у КНУ імені Тараса Шевченка проводиться згідно зі Статутом університету (п. 7.7) [<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>] та Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка [<https://cutt.ly/CN4ATv6>]. Оголошення про конкурс публікуються в газеті «Освіта України» та на сайті Вченої ради університету [<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=9>]. Процедури конкурсного добору викладачів є чіткими, зрозумілими й прозорими, дають змогу забезпечити необхідний рівень професіоналізму для успішної реалізації ОП, що відображено в зазначеному Порядку конкурсного відбору та підтверджено начальником відділу кадрів О. Іванченком, НПП під час онлайн-зустрічей. Установлено, що для оцінки рівня професійної кваліфікації претендент на посаду НПП, який працює в університеті, проводить відкриті заняття, який не працює в університеті – виступає перед НПП кафедри з науковою доповіддю, тему якої визначає кафедра. До уваги також беруться наявність наукового ступеня, вченого звання, стажу науково-педагогічної діяльності, список наукових та навчально-методичних праць, авторських свідоцтв, дипломів, патентів, звіт про науково-педагогічну діяльність, відомості про підвищення кваліфікації. Обговорення кандидатури претендента на посаду відбувається на засіданні відповідної кафедри в його присутності, Вченої ради факультету та Вченої ради університету. Контракт з НПП укладається терміном від 1 до 5 років. За твердженням начальника відділу кадрів О. Іванченка під час добору викладачів на ОП конкретних проблем не виникало.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У КНУ імені Тараса Шевченка функціонує Положення про Ради роботодавців [<https://cutt.ly/iN4okLv>]. Аналіз відомостей про самооцінювання, додаткових документів від ЗВО, онлайн-зустрічей із гарантом ОП, стейкхолдерами засвідчив залученість роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Зокрема між факультетом психології університету та Інститутом психології імені Г. С. Костюка укладено договір про створення та діяльність спільної науково-навчальної лабораторії практичної психології, між факультетом психології університету й Інститутом соціальної та політичної психології НАПНУ укладено угоду про співробітництво, між університетом і ТОВ «М.М.Д СМАРТ Україна» – угоду на проведення практики студентів [відповідь на запит ЕГ № 1]. Протоколи засідань кафедри загальної психології та спільної зустрічі НПП факультету психології і стейкхолдерів ОП «Психологія» підтверджують залученість роботодавців до обговорення ОП [відповідь на запит ЕГ № 8]. Під час онлайн-зустрічі зі стейкхолдерами І. Богомаз відзначила щорічне проходження студентами практики на базі Українського фізико-математичного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка, І. Губеладзе – на базі лабораторії психології мас і спільнот Інституту соціальної та політичної психології НАПНУ, О. Кокур – на базі Інституту психології імені Г. С. Костюка. Також І. Губеладзе зазначила, що викладачі факультету психології Т. Траверсе, В. Васютинський, О. Соснюк є членами Асоціації політичних психологів України. І. Богомаз підтвердила, що вона бере участь у визначенні цілей і завдань практичної підготовки та змісту практики студентів. О. Кокур зазначив про свою участь в атестації випускників у ролі голови ДЕК, Л. Найдюнова – про залученість до рецензування та керівництва кваліфікаційними роботами. Водночас О. Кокур, С. Зайцев, А. Лобанова підтвердили участь у розгляді ОП і надані ними рекомендації, що були враховані. Варто відзначити, що НПП, які забезпечують реалізацію ОП, проходять стажування в лабораторії психології особистості імені П. Р. Чамати Інституту психології імені Г. С. Костюка (І. Ананова, Н. Буркало, М. Вовк, Б. Іваненко, А. Коваленко, В. Кондратьєва, К. Малишева, Г. Юрчинська, І. Ягієв), лабораторії психології політичної поведінки Інституту соціальної та політичної психології (О. Соснюк) [відповідь на запит ЕГ № 4]. Водночас ЕГ рекомендує залучати до роботодавців до проведення навчальних занять (гостьових лекцій, майстер-класів тощо).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Аналіз відомостей про самооцінювання та онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти засвідчив залученість до аудиторних занять професіоналів-практиків. Позитивною практикою ЕГ вважає наявність серед науково-педагогічного складу, який забезпечує реалізацію ОП, викладачів, які додатково займаються практичною

діяльністю в галузі. Зокрема у відомостях про самооцінювання відзначено О. Вакуленко (ОК «Вступ до університетських студій», «Практикум із загальної психології»), яка проводить маркетингові дослідження, С. Васьківська (ОК «Основи індивідуального консультування») є практикуючим психологом-консультантом, Н. Завязкіна (ОК «Патопсихологія») – практикуючим клінічним психологом та атестованим судовим психологом-експертом, І. Клименко (ОК «Психологія реклами») проводить семінари та тренінгові програми у сфері психологічного супроводу маркетингових (рекламних і PR) комунікацій, Л. Крупельницька (ОК «Основи діаналізу») займається психологічним консультуванням у психіатричних закладах, В. Паньковець (ОК «Психологія мас-медіа та інформаційної безпеки») має досвід проведення бізнес-тренінгів, О. Соснюк (ОК «Основи психосемантики») виступає в ролі експерта ТБ-програм, на радіо «Ера», займається прикладними дослідженнями рекламної діяльності, Т. Яблонська (ОК «Психологія сім'ї та сімейне консультування») проводить консультативну й тренінгову діяльність, О. Білоус (ОК «Вступ до спеціальності», «Загальна психологія») має практичний досвід роботи психологом-консультантом соціальних проєктів на телебаченні («Я соромлюсь свого тіла», «Ультиматум», «Таємниця ДНК»). Крім того під час онлайн-зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що до проведення аудиторних занять залучаються експерти галузі, зокрема ОК «Клінічна психологія» як факультатив додатково викладає доктор Юрай Сікра (Великобританія), випускники відмітили лекції Кіліана Ваву з Вільного університету Амстердаму (Нідерланди).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У КНУ імені Тараса Шевченка діє Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та НПП [<https://cutt.ly/jN5hd5t>]. НПП, залучені до реалізації ОП, систематично проходять курси підвищення кваліфікації, стажування як у наукових установах та ЗВО України, так і іноземних закладах вищої освіти, що підтверджено під час онлайн-зустрічі з академічним персоналом та наданими сертифікатами [відповідь на запит ЕГ № 4]. Крім цього під час онлайн-зустрічі начальником відділу кадрів О. Іванченком було зазначено: «При Інституті післядипломної освіти КНУ імені Тараса Шевченка є центр підвищення кваліфікації, де викладачі теж проходять відповідні курси, а університет створює умови, щоб НПП підвищував кваліфікацію без відриву від виробництва». Д. Шеглюк додала: «До Інституту післядипломної освіти викладачі не лише можуть звернутися, щоб пройти підвищення кваліфікації, а й можуть самі запропонувати програму підвищення кваліфікації та отримати допомогу в її розробці й реалізації». У відомостях про самооцінювання подано інформацію про реалізацію викладачами (І. Данилюк, Т. Яблонська, А. Коваленко, С. Пащенко, Л. Крупельницька) міжнародних дослідницьких проєктів, що значною мірою сприяє професійному розвитку НПП. На факультеті психології проводиться рейтингове оцінювання діяльності НПП щодо навчально-методичної, наукової, міжнародної, громадської, виховної роботи, активності в наданні практичної допомоги. З'ясовано, що викладачі, які реалізують ОП «Психологія», входять у ТОП-5 [відповідь на запит ЕГ № 15]. Під час онлайн-зустрічі НПП підтвердили використання результатів НДР та власних наукових публікацій в освітньому процесі, зокрема відмітили А. Курапова, який за результатами 2021 р. увійшов у ТОП-20 публікаційної активності в індексованих виданнях університету. Водночас спостерігається низька активність НПП у неформальній освіті, на що ЕГ рекомендує посилити таку практику для професійного розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У КНУ імені Тараса Шевченка діють Положення про заохочувальні відзнаки [<https://cutt.ly/jN5jw19>], Положення про розрахунок надбавок викладачам, які проводять навчальний процес англійською мовою [<https://cutt.ly/7N5h3zj>], Розпорядження № 113 від 10.12.2018 «Про створення комісії з матеріального заохочення». Під час онлайн зустрічі з академічним персоналом НПП підтвердили наявність матеріальних і нематеріальних заохочень відповідно до визначених критеріїв. Зокрема навели приклад преміальних виплат за розробку нових курсів, кращу монографію, підручник, навчальний посібник, проведення конкурсу педагогічної майстерності серед молодих викладачів. НПП також відзначили наявність публікаційного рейтингу. Через відділ академічної мобільності та відділ міжнародних зв'язків університету НПП мають можливість проходити стажування в іноземних закладах вищої освіти, про що було зазначено Н. Серьогіною під час онлайн-зустрічі.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Відповідність академічної та професійної кваліфікації НПП за ОП. Проходження НПП стажувань та підвищення кваліфікації як із питань освітньої діяльності, викладацької майстерності, так і зокрема відповідно до тих ОК, які вони викладають. Наявність практичного досвіду роботи в НПП, зокрема відповідно до тих ОК, які вони викладають. Активне залучення роботодавців до практичної підготовки здобувачів освіти, розгляду й перегляду ОП. Залучення до викладання факультативних курсів та лекцій експертів у галузі з іноземних закладів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недостатня залученість роботодавців до проведення навчальних занять. Низький рівень активності НПП в неформальній освіті. Рекомендації: Посилити практику залучення роботодавців до проведення навчальних занять (гостьових лекцій, майстер-класів тощо). Посилити практику участі НПП у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, відповідність академічної та професійної кваліфікації НПП, прозорість конкурсного добору викладачів, що дає змогу забезпечити належний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП, практичний досвід роботи НПП, активне залучення роботодавців до співпраці в межах реалізації ОП, залучення лекторів з іноземних закладів вищої освіти до освітнього процесу, наявну систему матеріального й нематеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час роботи ЕГ було визначено, що матеріально-технічна база та ресурси ЗВО, продемонстровані під час візиту показали, що створене освітнє середовище забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання за ОП. Університет має потужну матеріально-технічну базу, зокрема комп'ютерні класи, оснащені лекційні аудиторії, навчально-методичний кабінет імені академіка В. Роменця; навчальна лабораторія імені професора Г. Челпанова. За результатами зустрічей ЕГ зі здобувачами встановлено, що у ЗВО надається можливість працювати з наявними в бібліотеці та профільних лабораторіях каталогами, або шукати необхідний книжковий фонд та користуватися комп'ютерами з доступом до інтернету. Під час дистанційного навчання здобувачі мають можливість користуватись електронним репозитарієм та відцифрованими матеріалами бібліотеки. Під час спілкування зі здобувачами було з'ясовано, що вони мають доступ до фондів бібліотеки, а також баз SCOPUS, Web of Science (через ідентифікацію студентським квитком). Крім того ЕГ встановила, що під час дистанційного навчання здобувачі отримують всю необхідну інформацію від викладачів, а навчання відбувається за допомогою систем ZOOM і Meet. Під час відсутності електрики здобувачі отримують завдання на електронну пошту або через месенджери. Для досягнення програмних результатів навчання здобувачі мають можливість проводити свої дослідження, а також працювати з наявним лабораторним обладнанням (периметр, коліртест, тонометр, тренومتر, метроном та ін.). Таким чином, ЕГ визначила що обладнання, навчально-методичне забезпечення та інфраструктура ЗВО за своєю якістю є достатньою для досягнення визначених ОП цілей і програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час спілкування зі здобувачами та НПП ЕГ отримала підтвердження, що всі вони мають безперешкодний доступ до необхідної інфраструктури університету, зокрема це стосується навчальних корпусів, спортивних майданчиків, бібліотек, гуртожитків та іншої соціальної інфраструктури, необхідної для їх комфортного навчання та проживання. У ЗВО є безкоштовний доступ до мережі Інтернет. Інформаційні ресурси й методичні матеріали, зокрема робочі програми навчальних дисциплін розміщені на офіційному сайті та доступні всім бажаючим [<https://cutt.ly/PN7FZ4g>]. Усе вищевикладене підтверджено опитуванням здобувачів, яке надано на запит ЕГ [відповідь на запит № 14].

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, чому наразі в період воєнного часу приділяється особлива увага. Навчання для студентів здійснюється дистанційно. У випадку сигналу «повітряна тривога» заняття

припиняється. Водночас студенти під час онлайн-зустрічі висловили у такому разі побажання проведення додаткових занять або їх перенесення. ЕГ рекомендує НПП розглянути можливості запису відеолекцій, відеопрезентацій до навчальних занять, зокрема лекцій, із метою забезпечення їх ефективності в сучасних умовах воєнного часу. В університеті функціонує психологічна служба університету, куди здобувачі можуть звернутися з особистих питань. Під час зустрічі зі здобувачами цей факт було підтверджено, окрім того здобувачі старших курсів виступають волонтерами у цьому центрі та допомагають іншим здобувачам. Результати опитувань здобувачів ОП щодо освітнього процесу та позанавчальної діяльності свідчать про загальну їх задоволеність [відповідь на запит ЕГ №14].

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Система підтримки має комплексний характер і відповідає потребам та запитам здобувачів. Освітня підтримка здійснюється гарантом ОП, профільними кафедрами, органами студентського самоврядування і науковим товариством студентів та аспірантів, зокрема з питань щодо особливостей організації освітньої діяльності, участі в наукових конференціях, семінарах, круглих столах. Інформаційна підтримка здійснюється шляхом інформування здобувачів про їх можливості в науковій та освітній діяльності. Окрім цього підтримка здійснюється через веб-сторінку факультету [<https://psy.knu.ua/ua/>] та сторінки кафедр у мережі Facebook, де розміщується актуальна інформація: графіки заліково-екзаменаційних сесій, іспитів, графіки роботи екзаменаційних комісій, інформація про різноманітні наукові та інформаційні заходи. Консультативна підтримка забезпечена на факультетському, кафедральному та особистісному рівні. Кожен здобувач може звернутися до НПП, гаранта за необхідною консультацією (комунікація здійснюється через месенджери). За потреби відповідні консультації можуть надати й інші відділи університету та інституту. Соціальна підтримка здійснюється психологічною службою університету, профкомом. Здобувачі забезпечені усіма соціальними гарантіями згідно з законодавством.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП відсутні здобувачі з ООП. Проте за необхідності в університеті є все необхідне для повноцінного навчання такої категорії здобувачів. Приміщення університету відповідають будівельним нормам та вимогам універсального дизайну, вони облаштовані пандусами для маломобільних груп населення, ліфтами, санвузлами для маломобільних осіб; вказівниками зі шрифтом Брайля, тактильними стрічками, полосами та направляючими плитками для осіб з порушеннями зору; паркувальними місцями для автомобілів. У КНУТШ запроваджено Порядок супроводу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення [<https://cutt.ly/FN6RmyS>], Пам'ятку про правила комунікації із людьми з інвалідністю [<https://cutt.ly/TN6RU9E>], а також призначено відповідальну по кафедрі за таку роботу. На факультеті психології КНУ наявний обладнаний пандус, 2 ліфти та спеціально виділені місця для паркування автомобілів, що дає змогу для осіб з обмеженими можливостями потрапляти до навчальних аудиторій. Під час онлайн-зустрічі А. Москаленко навела приклад студента з ООП, який уже успішно закінчив ОП «Психологія».

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедура вирішення конфліктних ситуацій є чітко регламентованою та затвердженою низкою нормативних документів, зокрема Статутом університету (<https://cutt.ly/vN3o4YS>), Етичним кодексом університетської спільноти [<https://cutt.ly/pN3re4h>], Положенням про організацію освітнього процесу КНУ [<https://cutt.ly/sN3pjAz>], Порядком вирішення конфліктних ситуацій у КНУ [<https://cutt.ly/YN3pz4R>], Антикорупційною програмою КНУ [<https://cutt.ly/oN3rvu2>]. Здобувачі поінформовані про цю процедуру, проте конфліктних ситуацій за їх твердженням не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужна матеріально-технічна база та ресурси ЗВО (комп'ютерні класи, оснащені лекційні аудиторії, навчально-методичний кабінет імені академіка В. Роменця; навчальна лабораторія імені професора Г. Челпанова), які засвідчують, що створене освітнє середовище забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання ОП. Наявність безоплатного та безперешкодного доступу до бібліотечного фонду, репозитарію, доступу до баз SCOPUS, Web of Science (під час дистанційного навчання за допомогою ідентифікації студентським квитком в режимі онлайн). Забезпеченість здобувачів освіти всебічною освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою. Чітка процедура вирішення конфліктних ситуацій, про яку поінформовані здобувачі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недостатнє використання психологічних кабінетів і лабораторій під час проведення навчальних занять. Рекомендації: Посилити використання навчально-методичного кабінету імені академіка В. Роменця, навчальної лабораторії імені професора Г. Челпанова в освітньому процесі. Розглянути можливості запису відеолекцій, відеопрезентацій до навчальних занять, зокрема лекцій, із метою забезпечення їх ефективності в сучасних умовах воєнного часу.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, потужну матеріально-технічну базу, регулярний моніторинг потреб та інтересів здобувачів, безперешкодний доступ до всієї необхідної інфраструктури, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В університеті розроблений чіткий механізм розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм. Ці процедури регламентовано наступними нормативно-правовими актами: «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» [<https://cutt.ly/WN64kU3>], «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» [<https://cutt.ly/IN64bAU>], «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» [<https://cutt.ly/IN64EPn>], Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ [<https://cutt.ly/XN64LB4>], Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ [<https://cutt.ly/nN64BPn>]. Під час спілкування з фокус групами ЕГ було відзначено чітке розуміння у здобувачів, НПП та роботодавців процедури перегляду ОП, а також можливості запропонувати зміни до неї. У програму регулярно вносяться зміни, що підтверджується протоколами, наданими на запит ЕГ (витяг з протоколу від 10.12.2021 р., витяг з протоколу від 17.01.2022 р., витяг з протоколу № 5 від 29.12. 2021 р.).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час роботи ЕГ було з'ясовано, що здобувачі ознайомлені та долучаються до процедури перегляду й оновлення ОП. Зокрема це підтверджено протоколами, наданими на запит ЕГ (витяг з протоколу від 10.12.2021 р., витяг з протоколу від 17.01.2022 р., витяг з протоколу № 5 від 29.12. 2021 р.). Також цей факт було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами, зокрема М. Портягіна зазначила, що вони мають змогу висловлювати свою думку щодо дисциплін через анонімні опитування, а також шляхом надання фітбеку викладачу особисто, зокрема це стосується дисципліни «Психологія мас-медіа». Здобувач А. Карібіна зазначила, що обрала дисципліну вільного вибору «Педагогіка», викладач також запитував очікування здобувачів і намагався модифікувати тематику й інформацію відповідно до запиту. Окрім того під час зустрічі з представниками студентського самоврядування було підтверджено, що вони мають право голосу під час вченої ради, а також виносити свої пропозиції щодо покращення освітнього процесу та позанавчальної діяльності. Усе вищезазначене дозволяє стверджувати те, що здобувачі вищої освіти безпосередньо й через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та її удосконалення.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час вивчення відомостей про самооцінювання, онлайн-зустрічі з роботодавцями ЕГ було підтверджено, що представники роботодавців регулярно залучаються до перегляду та оновлення ОП. Зокрема Л. Найдьонова зазначила, що безпосередньо залучалася до підготовки дисципліни з інформаційної безпеки, І. Богомаз та І. Губеладзе відзначили надання баз практики і проведення практики для студентів. За рекомендаціями роботодавця С. Зайцева щодо розвитку soft skills у здобувачів, а також аналітичних навичок, пропозиція була прийнята і на сьогодні розробляється курс «Якісні дослідження у психології». Усі представники роботодавців беруть постійну участь у наукових конференціях, круглих столах та міжкафедральних семінарах. Окрім цього всі пропозиції роботодавців висвітлені у протоколах [відповідь на запит ЕГ 13].

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збір інформації про випускників має комплексний і системний характер з наступними кроками: інформація збирається через соціальні мережі та листування, спільні заходи представниками кафедри та факультету; у ЗВО активно функціонує сектор працевлаштування студентів та аспірантів КНУТШ, який проводить щорічне опитування здобувачів освіти і випускників щодо їхньої кар'єрної траєкторії та побажань щодо покращення освітнього процесу; здійснюються спільні заходи з випускниками: щорічна тренінг-сесія «Синергія» із залученням здобувачів освіти та випускників, дні кар'єри факультету психології, ворк-шопи й майстер класи від випускників на щорічних міжнародних конференціях.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час вивчення відомостей про самооцінювання та зустрічей з фокус групами було визначено, що ОП постійно переглядається й модифікується відповідно до вимог сучасності. Зокрема це підтверджено під час зустрічі з роботодавцями (відзначали Л. Найдьонова, І. Богомаз, І. Губеладзе, С. Зайцев), НПП (І. Клименко, К. Мілютіна), здобувачами (М. Портягіна, А. Карибіна), а також протоколами [відповідь на запит ЕГ 8]. Окрім того для покращення ОП НПП постійно проходять відповідні курси підвищення кваліфікації і стажування, що підтверджено відповідними сертифікатами [відповідь на запит ЕГ № 4].

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первиною

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час аналізу відомостей про самооцінювання та зустрічей з фокус групами ЕГ з'ясувала, що в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, зокрема цьому сприяють функціонування підрозділів, що опікуються якістю системи вищої освіти (сектор моніторингу якості освіти, науково-методична рада, вчена рада інституту та університету, наглядова рада). Усі стейкхолдери мають можливість вносити свої пропозиції й рекомендації. Аналіз відповідної документації ЗВО (Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ [<https://cutt.ly/ZN4FBbE>]) та надані документи дають можливість стверджувати про активний процес становлення культури якості у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

У КНУТШ функціонує система розроблення, затвердження, періодичного перегляду та вдосконалення ОП. Активна участь стейкхолдерів в удосконаленні ОП, ознайомленість усіх учасників освітнього процесу з алгоритмом подання пропозицій для змін в ОП. Залучення випускників і роботодавців до освітнього процесу, наявність у значної частини НПП досвіду практичної діяльності. У ЗВО утверджена культура якості освіти, яка, базуючись на принципах

університетської автономії, академічної доброчесності, прозорості, академічної свободи, партнерства та колегіальної відповідальності, сприяє постійному розвитку ОП та освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

не виявлено

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на ефективну систему розроблення, затвердження, періодичного перегляду та вдосконалення ОП, активну участь у цьому всіх стейкхолдерів, досвід практичної діяльності у значної частини НПП, утвердження культури якості освіти в закладі, що сприяє постійному розвитку ОП та освітнього процесу, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначені чіткі і зрозумілі правила та процедури, що регулюють права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу в КНУТШ, наступними документами: Статут КНУ імені Тараса Шевченка [<https://cutt.ly/kNT9yK5>]. «Правила внутрішнього розпорядку», затверджені конференцією трудового колективу № 1 від 7 квітня 2009 р. (зі змінами прийнятими на конференції трудового колективу 30 березня 2016 р. протокол № 1) [<https://cutt.ly/ENT9l5L>]. Правила прийому до КНУТШ у 2022 р. [<https://cutt.ly/tNT9IoV>]. Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ [<https://cutt.ly/yNT9Kno>]. Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін [<https://cutt.ly/rNT99fD>]. Наказ ректора Університету № 442-32 від 24 серпня 2022 р. «Про особливості проведення навчальних занять у період з 01.09.2022 р. по 21.11.2022 р. [<https://cutt.ly/KNT3sjY>]. ЕГ констатує, що всі наведені документи розташовані у вільному доступі на офіційному сайті КНУТШ та доступні для усіх учасників освітнього процесу. Під час зустрічі з ЕГ, здобувачі зазначили, що документи та інформація, які регулюють їх права та обов'язки є зрозумілими, доступними й дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Зі слів гаранта ОП «Психологія», заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на офіційному сайті відповідний проект із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін. З проектом ОП «Психологія» можна ознайомитися на сайті факультету психології у розділі «Освітні програми» [<https://cutt.ly/XN8jk5f>]. Відгуки стейкхолдерів оприлюднені на сайті факультету психології у розділі «Освітні програми» [<https://cutt.ly/HN8jZ4b>]. Під час зустрічі з ЕГ, роботодавці підтвердили, що вони обізнані про можливість внесення пропозицій і рекомендацій до ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ констатує, що на сайті факультету психології КНУТШ [<https://psy.knu.ua/>] у вільному і повному доступі розміщено інформацію про ОП «Психологія», у достатньому обсязі для інформування стейкхолдерів. На момент проведення акредитаційної експертизи загальну інформацію про ОП «Психологія» можна було отримати на сайті

факультету психології КНУТШ у розділі «Освітні програми» [<https://cutt.ly/uN8zpol>], де у вільному доступі розміщено ОП, навчальний план, робочі навчальні програми обов'язкових [<https://cutt.ly/pN8kNUl>] та вибіркових освітніх компонентів [<https://cutt.ly/uN8lpit>], матеріали для навчальної і виробничої практик, вимоги до написання кваліфікаційних робіт, програма комплексного екзамену з психології 2021–2022 н.р., відгуки стейкхолдерів, проекти програми. Зауважимо, що на сайті факультету психології, у розділі «Освітні програми» є вкладка «Звіти опитування студентів» [<https://cutt.ly/4N8lV4j>], але в ній відсутня інформація щодо результатів опитування здобувачів. Крім цього відсутня інформація у вкладках «Відгуки академічної спільноти» [<https://cutt.ly/KN8vYWR>] і «Відгуки випускників» [<https://cutt.ly/aN8v1vE>].

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами КНУТШ, що є у вільному електронному доступі. На веб-сайті Університету розміщена необхідна інформація про ОП, яка є достатньою для того, щоб забезпечити можливість потенційних абітурієнтів зробити вибір щодо вступу на ОП, а роботодавців – щодо цілей і змісту підготовки здобувачів за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність оприлюдненої на офіційному веб-сайті факультету психології КНУТШ інформації про результати опитування здобувачів вищої освіти. Рекомендації: Наповнити офіційний веб-сайт факультету психології інформацією про результати опитування здобувачів вищої освіти до початку 2023–2024 н. р.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на те, що ЗВО забезпечує вільний доступ до правил і процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу і послідовно дотримуються їх під час реалізації ОП, сайт факультету психології КНУТШ містить необхідну інформацію про ОП «Психологія», ЕГ засвідчує, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

-

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Програма візиту ОП 29842 ОП 1065 зі змінами.pdf</i>	OWVM+l8Cn+WjvkBvM+l05BoMTXq2cvWagk6M5C/lhoI=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Красницька Ольга Володимирівна

Члени експертної групи

Мірошниченко Оксана Миколаївна

Доценко Вікторія Вячеславівна

Чупіна Катерина Олександрівна